Dünya İnsanlığın Ortak Malıdır
Gönderen Kadir Hatipoglu - Aralık 22 2020 10:01:46

                                                                            Dünya İnsanlığın Ortak Malıdır
وَالَّذِينَ
اِذَا
اَنْفَقُوا
لَمْ
يُسْرِفُوا
وَلَمْ
يَقْتُرُوا
وَكَانَ
بَيْنَ
ذَلِكَ
قَوَامًا "Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır." (Furkan, 25/67) Dinimiz, israf ve savurganlığı yasaklarken, aynı zamanda şahsi mülkün ve tüm insanlığın ortak varlığı olan doğal zenginliklerin kullanımı ile ilgili belirleyici önemli ilkeleri de getirir. Eşyanın kullanımındaki yanlışlık dinimizde israf olarak isimlendirilmiştir. İsraf, sadece sahip olduğumuz özel mülkiyetin bilinçsizce tüketilmesi değil, aynı zamanda doğal kaynakların kötü tüketimini de içermektedir. Bu konudaki kural tanımazlık tüm bu nimetlerin yaratıcısı ve sahibi olan yüce Rabbimize karşı da bir saygısızlıktır. Dünyamızın sahip olduğu kaynakların sınırlı olduğunu bugün her zamankinden daha iyi biliyoruz. Savurganlık ve aşırı tüketim sadece bizleri değil, dünyayı kendilerine emanet edeceğimiz gelecek nesilleri de etkileyecektir. Bu nedenle tüketim konusunda bilinçli ve duyarlı olmak zorundayız. Bilimsel bir gerçek olan kâinatın çok hassas dengelere sahip olduğu gerçeği, Kur’an’ın,
اِنَّا كُلَّ
شَىْءٍ
خَلَقْنَاهُ
بِقَدَرٍ “Şüphesiz, Biz her şeyi bir ölçüye göre yaratmışızdır” (Kamer, 54/49) buyruğu ile örtüşmektedir. Yeryüzünde bizlere verilmiş olan tasarruf yetkisi göz önüne alındığında, bu ölçüye dikkat etme ve onu koruma görevinin kulluğumuzun bir parçası olduğu açıktır. Ahzâb suresinin,
اِنَّا
عَرَضْنَا
اْلاَمَانَة&#16
14; عَلَى
السَّمَوَات&#16
16; وَاْلاَرْضِ
وَالْجِبَال&#16
16; فَاَبَيْنَ
اَنْ
يَحْمِلْنَه&#16

14;ا
وَاَشْفَقْن&#16
14; مِنْهَا
وَحَمَلَهَا
اْلاِنْسَان&#16
15; اِنَّهُ
كَانَ
ظَلُومًا
جَهُولاً “Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yüklendi. Çünkü o çok zalimdir, çok cahildir.” (Ahzâb, 33/72) ayetinde ifadesini bulan “emanet”in kapsamı içerisine, sahibi olduğumuz nimetler yanında doğal kaynakların korunması da girmektedir. Bu nedenle bizzat sahip olduğumuz eşya kadar doğal kaynakların yerinde kullanılması da son derece önemli bir sorumluluk/emanet bilincini gerektirmektedir. Dinimiz bize genel olarak eşyadan ve çevreden faydalanmamıza izin verir, ancak bu faydalanma insana gereksiz/keyfî kullanım hakkını vermez. İsraf ve savurganlık Allah tarafından yasaklanmıştır: يَابَنِى
اَدَمَ
خُذُوا
زِينَتَكُمْ
عِنْدَ كُلِّ
مَسْجِدٍ
وَكُلُوا
وَاشْرَبُوا
وَلاَ
تُسْرِفُوا
اِنَّهُ لاَ
يُحِبُّ
الْمُسْرِفِ&#16
10;نَ “Ey Âdemoğulları her mescide gidişinizde süslü, güzel elbiselerinizi üzerinize alın, yiyin için, fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.”(Arâf, 7/31) ayetinde, yemek ve içmek hayatın düzeni için gerekli olan kaynaklardan yararlanmayı ifade etmektedir. Ancak bu yararlanmanın sınırları çizilerek, eşyadan istifadenin sürekli bir şekilde olması için yersiz tüketim yasaklanmıştır. Bu nedenle, dünya nimetlerinden yararlanırken sınırsız ve sorumsuz bir tüketim anlayışıyla hareket edemeyiz. Aksine, bütün hareketlerimizi ve tüketim anlayışımızı Kur’an’ın önerdiği şu orta yol ilkesine dayandırmak zorundayız:
وَاَتِ ذَا
الْقُرْبَى
حَقَّهُ
وَالْمِسْكِ&#16
10;نَ وَابْنَ
السَّبِيلِ
وَلاَ
تُبَذِّرْ
تَبْذِيرًا “Bir

de akrabaya, yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere de saçıp savurma.” (İsrâ, 17/26) اِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا اِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا “Zira böyle saçıp savuranlar şeytanın dostlarıdır. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür.” (İsrâ, 17/26-27) Sevgili Peygamberimiz de israf hakkındaki örnek tutumunu, abdest alırken bile gerekenden fazla su kullanılmasını mekruh sayarak göstermektedir. Konuyla ilgili olarak nakledilen bir hadis şöyledir: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ـ صلّى اللّه عليه وسلّم ـ مَرَّ بِسَعْدٍ وَهُوَ يَتَوَضَّأُ فَقَالَ ‏(مَا هَذَا السَّرَفُ ‏)‏.‏ فَقَالَ أَفِي الْوُضُوءِ إِسْرَافٌ قَالَ ‏(نَعَمْ وَإِنْ كُنْتَ عَلَى نَهَرٍ جَارٍ ‏)‏.‏ “... Abdullah bin Amr (radıyallahü anhüm)’den: Şöyle demiştir: (Bir gün) Sa'd abdest alırken Resûlüllah (sallallahü aleyhi ve sellem), onun yanından geçti ve: (Bu israf nedir?) buyurdu. Sa'd de : -Abdestte israf var mı? diye sorunca, Resûlüllah (sallallahü aleyhi ve sellem) : (Akan bir nehir üzerinde bile olsan evet.) (abdestte israf vardır.) buyurdu. " (İbn Mâce, “Tahare", 48) Bu hadis-i şerif, israfın sadece abdest almada fazla su kullanmayla ilgili olmadığını, söz konusu yasağın, kazanılması için emek ve zahmet gerektirmeyen, para harcanmayan bir eşya söz konusu olduğu zaman bile geçerli olduğunu ifade etmektedir. İslam'ın israf ve savurganlığı bu kadar şiddetle yasaklamasının birçok nedeni vardır. Bunlardan sadece şunu düşünmek bile bu yasağın hikmetini anlatmaya yeter:

Dünyada yaşamakta olan yaklaşık 6 milyar civarındaki her bir insanın, sadece bir defaya mahsus olmak üzere eğlence için bir ağaç kestiğini, bir hayvanı öldürdüğünü veya bir ekmeği çöpe attığını vs. var sayacak olursak elde edeceğimiz israfın matematik hesabı korkunç boyutlara ulaşacaktır. Bütün bunların ışığında nehir kenarında abdest alan kişinin suyu dikkatli kullanmasını emreden Hz. Peygamber'in ne kadar anlamlı bir mesaj verdiği daha iyi anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, insanlığın ortak malı olan dünyayı korumak onun içinde yaşayanların ortak görevidir. Bu konuda hepimize görevler düşmektedir. Daha iyi bir dünya, daha iyi bir gelecek ve daha güzel bir çevre için hepimiz üzerimize düşen görevlerin bilincinde olmalıyız. Sahip olduğumuz eşyayı, onları yaratan ve bizlere ikram eden yüce Allah'ın bir emaneti görerek ölçülü ve bir ibadet anlayışı içerisinde kullanmalıyız.   Dr. Seyid Ali TOPAL

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler